

МОВАЗНАЎСТВА
LINGUISTICS

УДК 808.26-087-25
DOI: 10.29235/2524-2369-2018-63-2-206-210

Паступіў у рэдакцыю 08.08.2017
Received 08.08.2017

Ю. В. Малицкі

*Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры
Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, Мінск, Беларусь*

**РЭДУПЛІКАЦЫЯ Ў СУЧАСНЫМ БЕЛАРУСКІМ ДЫЯЛЕКТНЫМ МАЎЛЕННІ:
АСАБЛІВАСЦІ МОЎНАЙ РЭАЛІЗАЦЫІ І СЕМАНТЫКІ**

Анотацыя. Рэдуплікацыя (повтор символа) является одним из наиболее распространенных и универсальных приемов кодирования информации при ее знаковом способе передачи. Сфера распространения этого приема охватывает крайне широкий спектр языковых форм, актуализируя семантические модификации лексических единиц. Статья посвящена анализу случаев редупликации языковых единиц в современной белорусской разговорной диалектной речи. Анализ собранного материала показал, что в ежедневной практике живого общения носителей белорусской разговорной диалектной речи наиболее востребованным является лексический тип редупликации (полный повтор слова). Согласно наблюдениям, коммуникативно мотивированный повтор лексемы в значительном количестве случаев служит для воплощения прагматической интенции говорящего, чаще – для реализации экспрессивного содержания. В этих случаях повтор является полным, а редуплицированная лексема имеет форму целостной просодической единицы, которая произносится без паузы. Кроме этого, данные слова обладают всеми характеристиками обычных экспрессивов, включая набор так называемых слов-актуализаторов. Реже редуплицированные лексические единицы в условиях живой коммуникации могут реализовывать эмоционально-оценочное значение. В плане значения такие лексемы формализуют негативный спектр эмоций, а в плане выражения характеризуются дивергентным повтором с четко выраженной паузой между компонентами и использованием соответствующих союзов.

Ключевые слова: рэдуплікацыя, разгаворная реч, модифікацыі значэння, прагматыка, экспрэсіўнае значэнне, эмоцыянальна-ацэночнае значэнне

Для цитирования. Малицкі, Ю. В. Рэдуплікацыя ў сучасным беларускім дыялектным маўленні: асаблівасці моўнай рэалізацыі і семантыкі / Ю. В. Малицкі // Вес. Нац. акад. навук Беларусі. Сер. гуманіт. навук. – 2018. – Т. 63, № 2. – С. 206–210. DOI: 10.29235/2524-2369-2018-63-2-206-210

Yu. V. Malitski

*Belarusian Culture, Language and Literature Research Centre,
National Academy of Sciences of Belarus, Minsk, Belarus*

**REDUPLICATION IN MODERN BELARUSIAN DIALECT SPEECH:
FEATURES OF LANGUAGE REALIZATION AND SEMANTICS**

Abstract. Reduplication (symbol repetition) is one of the most common and universal methods of encoding information with its sign transmission method. The scope of this technique covers an extremely wide range of language forms, updating the semantic modifications of lexical units. The article is devoted to the analysis of cases of reduplication of linguistic units in modern Belarusian spoken dialect speech. The analysis of the collected material showed that the lexical type of reduplication (the full repetition of the word) is the most in-demand in the daily practice of live communication of speakers. According to observations, the communicatively motivated repetition of the lexeme in a significant number of cases serves to realization of the pragmatic intention of the speaker. More often – to implement expressive content. In these cases, the repetition is complete, and the reduplicated lexeme has the form of an integral prosodic unit that is pronounced without pausing. In addition, these words have all the characteristics of ordinary expressive words, including a set of so-called actualizers. Less often reduplicated lexical units in live communication can realize emotional significance. Such lexemes formalize a negative spectrum of emotions, and characterized by a divergent repetition with a clearly expressed pause between components. Appropriate conjunctions in these cases is used too.

Keywords: reduplication, conversational speaking, modification of meaning, pragmatics, expressive meaning, emotional meaning

For citation. Malitski Yu. V. Reduplication in modern Belarusian dialect speech: features of language realization and semantics. *Vesti Natsyianal'най akademii navuk Belarusi. Seryia humanitarnykh navuk = Proceedings of the National Academy of Sciences of Belarus. Humanitarian Series*, 2018, vol. 63, no. 2, pp. 206–210 (in Belarusian). DOI: 10.29235/2524-2369-2018-63-2-206-210

Уводзіны. Паўтор сімвала з’яўляецца адным з найбольш старажытных прыёмаў пры знакавым спосабе перадачы інфармацыі. Адпаведна, паўтор як універсальны напрамак дзеяння пры пабудове моўных знакаў любых узроўняў цалкам натуральны для моў рознага ладу. У лінгвістычнай літаратуры паўтор моўнай адзінкі найчасцей абазначаюць тэрмінам “рэдуплікацыя”. Як правіла, з ім звязана надзвычай вялікая колькасць з’яў – ад унутрыслоўнага падваення асобных фанем да паўтору цэлых канструкцый у межах тэксту.

У сувязі з шырокім ахопам моўных фактаў пытанне вызначэння тэрміна “рэдуплікацыя” выклікае складанасці. Так, напрыклад, уяўленне аб рэдуплікацыі як аб поўным або частковым паўторы “кораня, асновы або цэлага слова як спосабу ўтварэння слоў, апісальных форм, фразеалагічных адзінак” [1, с. 288] хоць і дастаткова дакладна акрэслівае фармальную тыпалогію з’явы, але цалкам ігнаруе яе зместавы бок. Іншыя азначэнні, наадварот, вылучаюць настолькі абстрактныя ідэнтыфікацыйныя рысы, што дазваляюць адносіць да рэдуплікацыі нават выпадкі нязнакавага паўтору (напрыклад, сэнсавага – за кошт выкарыстання слоў-сінонімаў [2]). У аспекце пошуку аптымальнага варыянта вызначэння сутнасці з’явы дастаткова ўдалым нам бачыцца азначэнне, прапанаванае Ф. І. Ражанскім у манаграфіі “Редуплікацыя: Опыт типологического исследования”. Рэдуплікацыяй аўтар называе “моўны механізм, які заключаецца ў аднаразовым або шматразовым паўторы слова ці яго часткі (...) і адпавядае наступным умовам. 1. Гэты паўтор не з’яўляецца выпадковым (...) або рэкурсіўным. 2. Гэты паўтор мае інтэрпрэтацыю з семантычнага пункта погляду. 3. Гэты паўтор адбываецца або на ўзроўні слова, або на ўзроўні сказа, але ў апошнім выпадку ён не павінен быць трывіяльным” [3, с. 32]. Акрамя кампактнай формы, прыведзенае азначэнне, на нашу думку, валодае шэрагам дадатных рыс. Па-першае, яно заснавана на канкрэтных моўных крытэрыях. Па-другое, у ім акрэсліваецца ўзровень пераважнай фармальнай рэалізацыі з’явы. Па-трэцяе, яно ўлічвае характар семантычных працэсаў, што адбываюцца ў сувязі з рэалізацыяй з’явы. Усе названыя якасці, па нашым меркаванні, істотна спрашчаюць вылучэнне праяў рэдуплікацыі ў агульнай маўленчай плыні, што сведчыць аб высокай функцыянальнасці вызначэння.

Нягледзячы на адкрыты характар пытання аб дакладных межах паняцця “беларускае гутарковае маўленне” [4] у якасці крыніцы матэрыялу намі была абрана “Хрэстаматыя па беларускай дыялекталогіі. Цэнтральная зона” [5]. Выданне ўключае ў сябе аб’ёмны (больш за 2000 фрагментаў) тэкставы блок, прадстаўлены запісамі ўзораў народнага маўлення.

Асноўная частка. Тэксты “Хрэстаматыі” фіксуюць у маўленні інфармантаў самыя розныя тыпы паўтору – ад граматычнага (паўтор афіксаў, найчасцей – прэфіксаў: *А ў лес сколькі папаездзіла з бацькам!* [5, с. 162]) і гукапераймальнага (*Чуе: шлѐп-шлѐп-шлѐп па хаце* [5, с. 325]; *Сычас сьціхне серца. Ніхай так: тых-тых-тых* [5, с. 356]; *А ночай хтосьці: драх-драх у дзьверы* [5, с. 398] і інш.) да сінтаксічнага (*Табе ні хазяйкі, табе ні жонкі, ні працкі – нікога* [5, с. 133]; *Вышла, столькі ўжэ рыдала, столькі рыдала!* [5, с. 266] і інш.). На фоне ўсіх выпадкаў паўтору моўнага знака, што адпавядаюць крытэрыям, прапанаваным Ф. І. Ражанскім, у маўленчай плыні інфармантаў найбольш часта адзначаюцца выпадкі слоўнай рэдуплікацыі. З пункта погляду фармальнага ўвасаблення гэты тып паўтору заключаецца ў поўным (без змен) дубліраванні слова, у выніку чаго ўтвараецца двухкампанентная лексема, якая прадстаўляе сабой цэласную працадзільную адзінку і вымаўляецца без паўзы.

Паводле матэрыялаў “Хрэстаматыі”, у сучасным беларускім гутарковым дыялектным маўленні рэдуплікуюцца адзінкі чатырох часцін мовы. Найчасцей – прыметнікі (*А мама гэтаго маладога алешніку да намачыла, апарыла, а ён харошы-харошы гэтакі* [5, с. 146]; *У іх калодзеш наўпроціў і лавачка такая бальшая-бальшая* [5, с. 344] і інш.). У значнай ступені прадстаўлены падвоеныя формы прыслоўяў (*Посьлі вайны бедна-бедна жылі* [5, с. 339]; *Посьлі вайны многа-многа людцаў трудзілася* [5, с. 371] і інш.). Радзей адзначаюцца рэдуплікаваныя формы дзеяслова (*Села ў поезд, а есці хочыцца-хочыцца* [5, с. 284]) і назоўніка (*Я пацёр сабе гэтага віска, прышоў дахаты: цімпература-цімпература* [5, с. 429]). Спарадычна сустракаюцца выпадкі поўнага трохразовага паўтору (*Яна й даглядала яе, і падавала, і ўбірала, і ўсё-ўсё-ўсё* [5, с. 471] і інш.). Трэба заўважыць, што выпадкі лексічнай рэдуплікацыі дзеясловаў і назоўнікаў – надзвычай цікавая з’ява, у большасці не характэрная для літаратурнага маўлення. Сфера яе распаўсюджання – гутарковая і, як можна меркаваць, галоўным чынам – рэгіянальныя гаворкі.

Асноўнай семантычнай функцыяй лексічнага паўтору традыцыйна лічыцца інтэрпрэтацыя зместу адзінкі. Вынікам такога семантычнага вар’іравання, як правіла, выступае выражэнне значэння “інтэнсіўнасці, дробнасці, памяншальнасці і да т. п.” [6, с. 408]. Гэта цалкам справядліва як для літаратурна-гутарковага маўлення ўвогуле, так і для прааналізаванага матэрыялу беларускіх гаворак у прыватнасці. Аднак матэрыял беларускіх народных гаворак, паводле “Хрэстаматыі”, дазваляе гаварыць аб яшчэ адной надзвычай важнай семантычнай характарыстыцы рэдуплікаваных адзінак – выразнай прагматычнай нагрузцы. Аб такой функцыянальна-семантычнай спецыфіцы рэдуплікаваных адзінак у навуковай літаратуры, у сваёй большасці прысвечанай вывучэнню фактаў літаратурнай мовы, амаль не згадваецца, а між тым менавіта прагматычна афарбаваныя сінтаксічныя канструкцыі і нават цэлыя тэкставыя фрагменты – найбольш характэрны асяродак, дзе сустракаюцца прыклады слоўнага паўтору. Больш таго, у значнай колькасці выпадкаў менавіта рэдуплікаваныя словы з’яўляюцца базавымі сродкамі стварэння прагматычнага кантэксту, фактычна выступаючы ў якасці тэкставай дамінанты – ключавага кампанента выказвання, “які вызначае і трансфармуе астатнія кампаненты тэксту” [7, с. 56]: *Некаторыя паўступалі [у калгас], а некаторыя не. Ой, барба-барба была* [5, с. 145]; *Ужэ, здэцца, от хароша спадніца тканая ў клетачкі. Да ўжэ хораішэ-хораішэ* [5, с. 146]; *А грыбоў! Грыбоў гэтых беленькіх праўдзівых! А хочацца-хочацца!* [5, с. 150]; *І яны – за нашага тату і с сабою гоняць туда. А мы плачам-плачам!* [5, с. 434] і інш. Прыведзеныя тэкставыя ўрыўкі дэманструюць высокую ступень эмацыянальнага ўзрушэння моўцаў. Аб асаблівым пачуццёвым стане, выкліканым яркімі ўспамінамі, сведчыць шырокі спектр функцыянальна скіраваных моўных сродкаў – ад эмацыянальных выклічнікаў і клічнай інтанацыі да абумоўленых прагматычнымі мэтамі выпадкаў пропуску асобных членаў сказа і элементаў сінтаксічнай інверсіі. Відавочна, што рэдуплікаваныя лексічныя адзінкі адыгрываюць адну з вядучых роляў у стварэнні адпаведнага настрою выказвання і ў непасрэднай эксплікацыі прагматычнай інтэнцыі моўцы. Менавіта яны, указваючы на надзвычай высокую ступень праяўлення якасці дзеяння або на энергетычную насычанасць працэсу, выступаюць у якасці асноўнага семантычнага складніка, фарміруючы надзвычай важны зместавы акцэнт выказвання і вызначаючы яго прагматычны фон. Такім чынам, ёсць падставы сцвярджаць, што рэдуплікаваныя лексічныя адзінкі ў жывым маўленні здольныя рэалізоўваць экспрэсіўную семантыку, а поўнае падваенне моўнага знака ў гэтым выпадку выступае ў якасці фармальнага сродку ўвасаблення названай семантыкі.

Разуменне экспрэсіі як адной з праяў феномена моўнай прагматыкі традыцыйна звязваецца з рэалізацыяй катэгорыі інтэнсіўнасці [8]. Пры гэтым на ўвазе маецца абазначэнне “вельмі высокай альбо, наадварот, вельмі нізкай ступені праяўлення пэўнай рэальнай прыкметы” [9, с. 42]. У рэгулярным маўленні найбольш распаўсюджаны выпадак, калі рэалізуецца значэнне менавіта высокай ступені праяўлення з’явы.

Выразная функцыянальная спецыфіка рэдуплікаваных слоў звяртае на сябе ўвагу не ў малой ступені і за кошт сінтаксічнага акружэння адзінкі. Названыя лексемы ў выказванні “паводзяць сябе” абсалютна так, як і звычайныя словы-экспрэсівы. Асноўным паказчыкам такіх “паводзін” выступаюць спалучальнасныя магчымасці адзінкі ў межах сказа, і ў першую чаргу – наяўнасць так званых слоў-актуалізатараў. У іх якасці выступаюць моўныя формы, што аб’ектывуюць экспрэсіўны змест, узмацняюць і падкрэсліваюць адпаведны функцыянальна-семантычны патэнцыял слова. Так, напрыклад, для падкрэслівання параметрычнай несуразмернасці ступені праяўлення прыкметы, якасці ці дзеяння ў адносінах да ўмоўнай нормы найбольш актыўна выкарыстоўваецца часціца *а* або *да* (*Да ўжэ хораішэ-хораішэ* [5, с. 146]; *А людзей-людзей* [5, с. 431]; *А мы плачам-плачам* [5, с. 434]) і займеннік *такі* (*У іх калодзеш наўпроціў і лавачка такая бальшая-бальшая* [5, с. 344]). Часта з мэтай падкрэслівання і ўзмацнення значэння надзвычай высокай ступені праяўлення прыкметы, выражанага рэдуплікаванай лексічнай адзінкай, выкарыстоўваюцца асобныя словы і нават сінтаксічныя канструкцыі, што фармалізуюць вобразы параўнання ці вобразы множнасці: *Касьцёр бывае, як яліна, высакі-высакі, дый як падпаляць, дык халера ведае які* [5, с. 199]; *Вьюга-вьюга была страшная* [5, с. 215] і інш. Першы прыклад нам падаецца вельмі цікавым і паказальным. У тэкставым фрагменце, з якога ўзяты сказ, расказваецца пра святкаванне Купалля. Прапазіцыя сказа заключаецца ў тым, што распальваецца вогнішча. Зыходзячы

з рацыянальна-суб'ектыўных крытэрыяў, моўца кваліфікуе яго памеры як несуразмерна вялікія. Аднак сам назоўнік *касцьцёр*, які намінуе з'яву, што выяўляе надзвычай высокую ступень рэалізацыі прыкметы, цалкам пазбаўлены фармальных экспрэсіўных маркераў. Для параўнання можна прывесці сказы тыпу *Жарышча* ('вельмі моцная спякота') *такая!* [5, с. 317] і *У Комі АССР такі маразьяка* ('вельмі моцны мароз'), *госпадзі, невазможна!* [5, с. 445], дзе функцыю асноўнага эксплікатара выконвае менавіта назоўнік. У нашым выпадку ўся экспрэсіўная нагрузка сказа ўскладзена на рэдулікаваны рэгіянальны варыянт прыметніка (*высакі*). Поўнае падваенне прыметніка ў комплексе з дапаможнымі актуалізуючымі канструкцыямі (*як яліна і халера ведае які*) якраз стала той формай, якую адшукаў моўца, каб перадаць значэнне вельмі высокай інтэнсіўнасці праяўлення прыкметы з'явы. Поўная рэдулікацыя адной з адзінак сказа выступіла ў выглядзе экспрэсіўнай формы, ідэнтычнай па функцыі прагматычным суфіксам *-як-* і *-вышч-* у экспрэсівах тыпу *маразьяка, жарышча* і да т. п.

Нягледзячы на тое, што адна з базавых функцый слоўнага паўтору – мадыфікацыя зместу ў аспекце значэння ўзмацнення прыкметы, а таксама інтэнсіўнасці дзеяння ці характару працякання працэсу – найбольш цесна пераплятаецца з экспрэсіўным бокам феномена прагматыкі, рэдулікаваныя лексічныя адзінкі могуць выступаць і ў якасці эксплікатара эмацыянальна-пачуццёвага кампанента семантыкі моўных адзінак. Эмацыянальны від ацэнкі “прадстаўляе сабой меркаванне суб'екта (індывідуальнага або калектыўнага) аб каштоўнасці аб'екта, якое праяўляецца не як лагічнае суджэнне, а як адчуванне, пачуццё, эмоцыя моўцы” [9, с. 45]. У аспекце моўнага выражэння эмацыянальна-ацэначны змест бачыцца як актуалізаванае пры дапамозе фармальных сродкаў каштоўнаснае стаўленне моўцы да аб'екта намінацыі. Найбольш ярка гэзіс аб суб'ектыўна-каштоўнасным падмурку кваліфікацыўнай семантыкі ілюструе наступны тэкставы фрагмент: *Хоць брыдко гаварыць, але ні было ні трусой, ні шаравараў. А цяперака: і трусічкі, і шмусічкі – усё на сьвеце* [5, с. 202]. З'ява лексічнай рэдулікацыі ў дадзеным выпадку знайшла ўвасабленне ў выглядзе дывергентнага паўтору з заменай пачатковых гукаў другога кампанента характэрным спалучэннем *шм.* Такая форма адсылае да распаўсюджаных у сферы прастамоўя прагматычных мадэляў (напрыклад, *танцы-шманцы* і да т. п.) і адназначна ўказвае на выражэнне моўцам суб'ектыўных адносін да аб'екта намінацыі. Гэтыя адносіны, паводле зместу сказа, не маюць ніякага дачынення да кваліфікацыі рэаліі ў аспекце яе колькасна-параметрычных паказчыкаў. Тут, бясспрэчна, мае месца эмацыянальны (відавочна, негатыўны) характар ацэнкі. Вызначыць сутнасць інтэнцыі дапамагае комплекс актуалізуючых сродкаў, які ўключае ў сябе паўтор злучніка *і* ў спалучэнні з канструкцыяй *усё на сьвеце*. Такі набор актуалізатараў сведчыць пра тое, што моўца імкнецца прадставіць прадметы недыферэнцыравана, наўмысна пазбегнуць іх адрознення, аб'ектывуючы такім чынам пагардлівыя, або, карыстаючыся тэрміналогіяй В. І. Сянкевіча, “адчужальна-элімінатыўныя” адносіны [10, с. 22]. Дывергентны паўтор лексічнай адзінкі ў дадзеным выпадку стаў моўнай формай, праз якую моўца выразіў сваё эмацыянальнае стаўленне да аб'екта намінацыі.

Вывады. Прааналізаваныя тэкставыя фрагменты “Хрэстаматы” дазваляюць сцвярджаць, што рэдулікацыя як спосаб фармальнага ўвасаблення мадыфікаванага значэння моўных адзінак дастаткова шырока прадстаўлена ў беларускім гутарковым маўленні. Паводле назіранняў, у штодзённай камунікацыўнай практыцы найбольш пашырана рэдулікацыя лексічная. Акрамя апісаных у навуковай лінгвістычнай літаратуры мэт (як, напрыклад, у выказваннях тыпу *У бані цёплінька-цёплінька* [5, с. 280]; *Усіх з вагонаў – на двор, у сарай нейкі бальшы-бальшы* [5, с. 400] і пад.), слоўнае падваенне шырока выкарыстоўваецца моўцамі і для рэалізацыі прагматычнай інтэнцыі. Такім чынам, матэрыял жывога маўлення дае падставы разглядаць лексічную рэдулікацыю ў якасці яшчэ адной формы фармалізацыі прагматычнага зместу. У першую чаргу гэта тычыцца падваення назоўнікаў і дзеясловаў – з'явы нерэгулярнай для літаратурнай формы маўлення. У мэтах максімальна поўнага раскрыцця прагматыкі адзінак моўца вымушаны звяртацца да спецыяльных слоў-актуалізатараў, як гэта бывае пры выкарыстанні звычайных прагем. Камунікацыўна-прагматычная функцыя актуалізатараў заключаецца ва ўзмацненні і падкрэсліванні спецыфічнага характару зместу рэдулікаваных слоў. У найбольшай ступені прыём слоўнага паўтору ў комплексе з актуалізуючымі сродкамі запатрабаваны суб'ектамі маўлення пры рэалізацыі

экспрэсіўнага зместу – пры выражэнні семантыкі параметрычнай несуразмернасці ў адносінах да колькасна-якасных характарыстык з’яў, прыкмет або дзеянняў. У такіх выпадках паўтор з’яўляецца поўным, а рэдулікаваная лексема мае форму цэласнай прасадычнай адзінкі, што вымаўляецца без паўзы (на пісьме перадаецца праз злучок). Радзей рэдулікаваныя словы рэалізоўваюць пачуццёвае стаўленне моўцы да аб’екта намінацыі. У плане значэння такія адзінкі фармалізуюць негатывны спектр эмоцый, а ў плане выражэння характарызуюцца паўторам дывергентным – нярэдка з раздзельным вымаўленнем, адчувальнай паўзай паміж кампанентамі (на пісьме адасабляюцца коскай) і выкарыстаннем характэрных злучнікаў.

Спіс выкарыстаных крыніц

1. Розенталь, Д. Э. Словарь-справочник лингвистических терминов. Изд. 2-е испр. и доп. / Д. Э. Розенталь, М. А. Теленкова. – М.: Просвещение, 1976. – 543 с.
2. Алиева, Н. Ф. Слова-повторы и их проблематика в языках Юго-Восточной Азии / Н. Ф. Алиева // Языки Юго-Восточной Азии: проблемы повторов. – М.: Наука, 1980. – С. 3–14.
3. Рожанский, Ф. И. Редупликация: Опыт типологического исследования / Ф. И. Рожанский. – М.: Знак, 2011. – 256 с.
4. Рамза, Т. Р. Гутарковая беларуская літаратурная мова / Т. Р. Рамза // Весн. Беларус. дзярж. ун-та. Серыя 4: Філалогія, Журналістыка, Педагагіка. – 2011. – № 1. – С. 37–40.
5. Хрэстаматыя па беларускай дыялекталогіі. Цэнтральная зона / НАН Беларусі, Ін-т мовы і літ. імя Якуба Коласа і Янкі Купалы; уклад. В. Д. Астрэйка [і інш.]; навук. рэд. Л. П. Кунцэвіч, В. М. Курцова. – Мінск: Беларус. навука, 2009. – 529 с.
6. Лингвистический энциклопедический словарь / под ред. В. Н. Ярцевой; Ин-т языкознания АН СССР. – М.: Сов. энцикл., 1990. – 682 с.
7. Якобсон, Р. О. Доминанта / Р. О. Якобсон // Хрестоматия по теоретическому литературоведению: в 5 вып.: Вып. 1. – Тарту: Тартуский гос. ун-т, 1976. – С. 56–63.
8. Балли, Ш. Французская стилистика: пер. с франц. / Ш. Балли. – М.: Изд-во иностр. лит., 1961. – 394 с.
9. Лукьянова, Н. А. Экспрессивная лексика разговорного употребления (проблемы семантики) / Н. А. Лукьянова. – Новосибирск: Наука, 1986. – 227 с.
10. Сянкевіч, В. І. Семантыка і прагматыка рэфэрэнцыяльных адносін у беларускай мове: аўтарэф. дыс. ... д-ра філал. навук: 10.02.01 / В. І. Сянкевіч; Ін-т мовазнаўства імя Якуба Коласа НАН Беларусі. – Мінск, 1996. – 32 с.

References

1. Rosental D. E., Telenkova M. A. *Reference dictionary of linguistic terms*. Moscow, Prosveshchenie Publ., 1976. 543 p. (in Russian).
2. Alieva N. F. Reduplicated words and its problems in the languages of South-East Asia. *Jazyki Jugo-Vostochnoj Azii: problemy povtorov* [Languages of South-East Asia: problems of reduplication]. Moscow, Nauka Publ., 1980, pp. 3–14 (in Russian).
3. Rozhanskii F. I. *Reduplication: attempt of typological research*. Moscow, Znak Publ., 2011. 256 p. (in Russian).
4. Ramza T. R. Spoken Belarusian literary language. *Vesnik Belaruskaga dzyarzhaj'naga y'niversiteta. Seryya 4. Filalogiya, Zhurnalistyka, Pedagogika = Vestnik BSU. Series 4: Philology. Journalism. Pedagogics*, 2011, no. 1, pp. 37–40 (in Belarusian).
5. Astreika V. D., Bunko N. M., Isachankava M. A., Koshchanka U. A., Kryvitski A. A., Kuntsevich L. P., Kurtsova V. M., Krupko V. I., Ksiandzova A. U., Malitski Y. V., Trukhan T. M., Sivitskaya N. V., Shablouski A. I. *Reading on Belarusian dialectology. Central zone*. Minsk, Belaruskaya navuka Publ., 2009. 529 p. (in Belarusian).
6. Arutyunova N. D., Dyakonov I. M., Gak V. G., Gamkrelidze T. V., Ganieva T. A., Karaulov Y. N., Klimov G. A., Kolshanskii G. V., Sazonova I. K., Solntsev V. M., Stepanov G. V., Stepanov Y. S., Vinogradov V. A., Yartseva V. N. (ed). *Linguistic encyclopedic dictionary*. Moscow, Soviet Encyclopedia Publ., 1990. 682 p. (in Russian).
7. Jakobson R. O. Dominant. *Reading on theoretical literature, Issue 1*. Tartu, Tartu State University, 1976, pp. 56–63 (in Russian).
8. Bally C, Dolinin K. *French stylistics*. Moscow, Foreign Literature Publishing House, 1961. 394 p. (in Russian).
9. Lukyanova N. A. *Expressive vocabulary of colloquial use (problems of semantics)*. Novosibirsk, Nauka Publ., 1986. 227 p. (in Russian).
10. Syankevich, V. I. *Semantics and pragmatics of referential relations in belarusian language*. Minsk, 1996. 32 p. (in Belarusian).

Информация об авторе

Малицкий Юрий Вячеславович – кандидат филологических наук, старший научный сотрудник. Центр исследований белорусской культуры, языка и литературы. Национальная академия наук Беларуси (ул. Сурганова, 1, корп. 2, 220072, Минск, Республика Беларусь). E-mail: sp-sm@mail.ru

Information about the author

Yury V. Malitski – Ph. D. (Philol.), Senior Scientific Researcher, Belarusian Culture, Language and Literature Research Centre, National Academy of Sciences of Belarus (1 Surganov Str., Bldg 2, Minsk 220072, Belarus). E-mail: sp-sm@mail.ru